

DOI: 10.33270/05267101.7
УДК 343.98

ЦЕХАН Дмитро*

доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри оперативно-розшукової та поліцейської діяльності Національного університету «Одеська юридична академія» 65009, Фонтанська дорога, 23, м. Одеса, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6503-6985>;

ЯЦКЕВИЧ Руслан

доктор філософії в галузі права, перший заступник начальника Департаменту внутрішньої безпеки Національної поліції України 01601, вул. Академіка Богомольця, 10, м. Київ, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0009-0008-9352-7077>

Стійкість організованих злочинних угруповань як міждисциплінарна категорія

Анотація. У статті визначено проблему щодо аналізу стійкості організованих злочинних угруповань як міждисциплінарної категорії. Окреслено основні положення програмних документів щодо стратегічних напрямів протидії організованій злочинності. Виокремлено правові й інституційні результати реалізації цих програмних документів на сучасному етапі. Акцентовано, що зміст відповідних програмних документів відображає важливість й актуальність наукового забезпечення прикладної реалізації правоохоронними органами їх функцій за зазначеним напрямом роботи. Зауважено, що стійкість організованих злочинних угруповань як категорія потребує аналізу крізь призму застосування міждисциплінарного підходу. Висвітлено теоретичну й методологічну основу дослідження поставленої проблематики. Проаналізовано основні положення щодо застосування міждисциплінарного підходу в наукових дослідженнях, а також визначено його основні ознаки в межах методології сучасної науки. Стійкість як відповідну категорію, яка характеризує організовані злочинні угруповання, розглянуто переважно крізь призму кримінального права, а наявні визначення стійкості, зафіксовані в документах, що мають преюдиціальне значення для суб'єктів кримінального переслідування, не відповідають потребам наук кримінально-правового циклу, оскільки не можуть бути застосовані до окремих форм організованих злочинних угруповань у сучасних умовах. У контексті аналізу проблеми сформульовано визначення фінансової стійкості організованих злочинних угруповань, визначено умови, які характеризують їх як стійкі утворення у фінансовому аспекті. Досліджено напрями використання результатів фінансової стійкості під час здійснення кримінального переслідування. Крім того, сформульовано авторське визначення психологічної стійкості таких угруповань під час здійснення кримінального переслідування. Виокремлено злочинні угруповання, для яких такий показник є доволі високим. Визначено основні напрями використання даних щодо психологічної стійкості на стратегічному й тактичному рівнях здійснення кримінального переслідування.

Ключові слова: організована злочинність; організовані злочинні угруповання; стійкість; фінансова стійкість; психологічна стійкість; негласні заходи; кримінальне переслідування; досудове розслідування; стратегічне й тактичне планування кримінального переслідування.

Історія статті:

Отримано: 07.01.2026
Прийнято: 09.02.2026
Опубліковано: 31.03.2026

Рекомендоване посилання:

Цехан Д., Яцкевич Р. Стійкість організованих злочинних угруповань як міждисциплінарна категорія. *Наука і правоохорона*. 2026. Вип. 1 (71). С. 73–79. DOI: 10.33270/05267101.7

*Відповідальний автор

Вступ

Державна політика щодо протидії різним формам злочинності одним зі своїх ключових пріоритетів визначає підвищення ефективності протидії організованим формам злочинної діяльності. Відповідні положення закріплено на рівні Стратегії боротьби з організованою злочинністю, яку схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16 вересня 2020 року № 1126-р, де основними напрямками реалізації останньої визначено: удосконалення нормативно-правового забезпечення боротьби з організованою злочинністю; формування ефективної системи інституційного забезпечення боротьби з організованою злочинністю; запровадження механізмів координації та взаємодії у сфері боротьби з організованою злочинністю; запобігання організованій злочинності та боротьба зі злочинними організаціями у сферах з високим ризиком її вияву; інформаційно-аналітичне, наукове й кадрове забезпечення державних органів, що беруть участь у боротьбі з організованою злочинністю; залучення громадськості до активної участі в боротьбі з організованою злочинністю; міжнародне співробітництво у сфері боротьби з організованою злочинністю. Необхідно зауважити, що з метою реалізації цієї стратегії, а також положень інших нормативно-правових актів вживається широкий спектр заходів: *по-перше*, систематичне оновлення КК України з метою посилення механізму кримінально-правової протидії організованим формам злочинної діяльності та інфраструктурним елементам, які підживлюють і сприяють функціонуванню різних форм організованих злочинних утворень; *по-друге*, структурно-функціональна перебудова відповідних правоохоронних органів із виокремленням суб'єктів, для яких протидія організованим формам злочинної діяльності є основною функціональною спрямованістю; *по-третє*, розширення наявних і запровадження нових інструментів гласної та негласної протидії функціонуванню організованих злочинних угруповань (ОЗУ) на кшталт кримінального аналізу, проактивних моделей поліцейської діяльності (Fedchak, 2024) та концепції кримінальної розвідки (Albul, 2026; Albul, 2025a; Albul, 2025b).

Аналіз положень вказаної стратегії засвідчує, що в межах її реалізації держава визначає наукове забезпечення відповідного напрямку роботи правоохоронних органів як неодмінну умову її реалізації. З огляду на це, у межах наук кримінально-правового циклу науковці спрямовують значну кількість зусиль щодо наукового дослідження проблематики організованої злочинності з різних аспектів (Sevruk, 2022; Yеprintsev, 2023; Budik, 2025; Tsekhan, 2021). Водночас слушно звернути увагу на необхідність нового та більш розширеного погляду на окремі ознаки організованих злочинних угруповань, які закріплює чинний закон про кримінальну

відповідальність, зокрема стійкість, яка потребує міждисциплінарного аналізу, оскільки як одна з кримінально-правових ознак організованих злочинних угруповань має значення не лише для правильної кримінально-правової кваліфікації відповідних форм злочинної діяльності, а й для реалізації інших напрямів, що спрямовані на нейтралізацію діяльності ОЗУ та мінімізацію їх негативного впливу на соціально-економічні процеси.

Матеріали та методи

Під час проведення дослідження використано: *по-перше*, узагальнені матеріали судової практики щодо організованих форм злочинної діяльності; *по-друге*, аналітичні матеріали Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України; *по-третє*, законодавство спрямоване на формування та забезпечення реалізації державної політики щодо протидії організованим формам злочинної діяльності на різних рівнях; *по-четверте*, результати наукових пошуків вітчизняних дослідників щодо протидії різним формам організованої злочинної діяльності. Під час проведення дослідження використано класичну сукупність загальнонаукових методів пізнання, зокрема комплекс діалектичних методів, а також метод герменевтики для роботи з понятійно-категоріальним апаратом і формування авторських визначень, а також міждисциплінарний підхід щодо пізнання окремих соціальних явищ і процесів.

Результати й обговорення

На початковому етапі обговорення проблеми вважаємо за потрібне розглянути характеристику міждисциплінарного підходу в межах наукового пізнання та його переваг на сучасному етапі розвитку наук кримінально-правового циклу. Як зазначають дослідники, є тенденції, спричинені міждисциплінарністю, серед яких: стирання кордонів між гуманітарними й соціальними науками; формування «неясного жанру»; «мандрівних концепцій»; перехід від одиницності, неподільності знання й культури до узагальнювальних, об'єднавчих стратегій у межах різних контекстів тощо (Filipenko, 2018). Інші науковці звертають увагу, що поняття міждисциплінарності, у широкому розумінні, передбачає зіткнення, взаємопроникнення, синергію різних наук (дисциплін), що сприяє розвитку інтеграційних процесів, дедалі більшій взаємодії, взаємозбагаченню методів, інструментарію задля отримання нового наукового знання (Kolot, 2014).

Крім того, автори звертають увагу, що міждисциплінарність стає все більш актуальною в сучасній освіті й науці, адже її використання дає можливість розв'язувати складні проблеми, поєднуючи різні знання та підходи й тим самим сприяючи розвитку нових наукових напрямів та

інноваційних технологій. Продовження досліджень у цьому напрямі надасть можливість розширити знання й зробити нові відкриття, що здійснять вагомий внесок у науковий прогрес і розвиток людства (Diachenko-Bohun et al., 2023).

Наведене вище повною мірою можна екстраполювати на науки кримінально-правового циклу, де також спостерігається тенденція до пожвавлення міждисциплінарних досліджень, адже сучасна злочинна діяльність потребує комплексного та інтегрованого пізнання з метою формування дієвої стратегії її нейтралізації та мінімізації негативного впливу на соціально-економічні й політичні процеси. У контексті діяльності організованих злочинних угруповань, окремі категорії, зокрема «стійкість», пізнавались переважно крізь призму предмета кримінального права, а таке пізнання функціонально спрямовувалось на чітке встановлення відповідної ознаки для правильної кваліфікації кримінального правопорушення за ст. 255 КК України, а науковому вивченню цієї проблематики присвячено значну кількість наукових досліджень. Наразі єдине нормативне визначення стійкості організованих злочинних угруповань міститься в п. 11 Постанови Пленуму Верховного Суду України «Про практику розгляду судами кримінальних справ про злочини, вчинені стійкими злочинними об'єднаннями» від 23 грудня 2005 року № 13, де визначено, що стійкість організованої групи чи злочинної організації полягає в їхній здатності забезпечити стабільність і безпеку свого функціонування, тобто ефективно протидіяти факторам, що можуть їх дезорганізувати, як внутрішнім (наприклад, невизнання авторитету або наказів керівника, намагання окремих членів об'єднання відокремитись чи вийти з нього), так і зовнішнім (недотримання правил безпеки щодо дій правоохоронних органів, діяльність конкурентів зі злочинного середовища тощо). На здатність об'єднання протидіяти внутрішнім дезорганізуючим факторам указують, зокрема, такі ознаки: стабільний склад, тісні стосунки між його учасниками, їх централізоване підпорядкування, єдині для всіх правила поведінки, а також наявність плану злочинної діяльності й чіткий розподіл функцій щодо його досягнення. Ознаками зовнішньої стійкості злочинної організації можуть бути встановлення корупційних зв'язків в органах державної влади, наявність каналів обміну інформацією щодо діяльності конкурентів зі злочинного середовища, створення нелегальних страхових фондів і визначення порядку їх наповнення та використання.

Зауважимо, що закріплене у вказаній Постанові Пленуму Верховного Суду України визначення не повною мірою відповідає сучасним реаліям функціонування ОЗУ, зокрема й у частині їх побудови за мережовим принципом, для якого характерна відсутність тісних зв'язків між його учасниками, а в окремих випадках навіть

відсутність безпосереднього контакту та особистого знайомства між членами такого угруповання, що суттєво підвищує його стійкість з огляду на зовнішні загрози, зокрема можливості викриття й ефективного документування злочинної діяльності правоохоронними органами. Ми не зосереджуємось на питаннях кримінально-правового характеру щодо стійкості організованих злочинних угруповань, адже вказане питання доволі ґрунтовно проаналізоване професором А.А. Вознюком (2014) (Okolit, & Vozniuk, 2025).

Водночас критерій стійкості ОЗУ має значення не лише для правильної кримінально-правової кваліфікації відповідних форм злочинної діяльності, а й для їх ефективного документування, визначення стратегічного плану досудового розслідування та прийняття виважених тактичних рішень під час здійснення кримінального переслідування як на стадії досудового розслідування, так і під час судового розгляду. Зважаючи на викладене вище, категорія стійкості ОЗУ набуває міждисциплінарного характеру та має тлумачитися в розширеному контексті з визначенням обов'язкових структурних елементів. Так, одним із таких елементів є *фінансова стійкість організованих злочинних угруповань*, яка прямо корелює з моделями формування й подальшого використання доходів, отриманих за результатами протиправної діяльності, що аналізувалось нами у попередніх наукових дослідженнях (Tsekhan, & Yelkhin, 2023). Розглянемо загальний зміст категорії «фінансова стійкість», якою оперують економічні науки. Як зазначають вчені-економісти, у загальному визначенні, фінансова стійкість – це такий стан підприємства, за якого забезпечується висока ефективність функціонування на ринку, яка передбачає ризики банкрутства. У цьому випадку підприємство має збалансовану структуру капіталу, високу ліквідність і платоспроможність, достатні обсяги запасів, високий рівень фінансової стійкості та низькі ділові й фінансові ризики. Опосередковано фінансову стійкість можна тлумачити як здатність підприємства підтримувати в довгостроковій перспективі конкурентоспроможний рівень ключових економічних параметрів, таких як прибуток, витрати, обсяги продажів (Kravchenko, & Leontovska, 2022). Вказане визначення сформульоване для опису фінансової стійкості суб'єктів господарської діяльності, що легально функціонують. Водночас, зважаючи на наявність методологічних підходів щодо вивчення злочинності з використання економічного інструментарію та понятійно-категоріального апарату, вважаємо, що відповідний концепт може бути використаний і для характеристики фінансової стійкості організованих злочинних угруповань.

Отже, *фінансова стійкість організованих злочинних угруповань* – це такий стан ОЗУ, який характеризується систематичним отриманням доходів від здійснення протиправної діяльності,

які перевищують фактичні витрати на забезпечення основних потреб членів угруповання та можуть використовуватись для самовідтворення й формування інфраструктури злочинної діяльності, а також наявність доступу до грошових активів, акумульованих у межах кримінального середовища у формі так званого «общака». Базуючись на такому визначенні, необхідно звернути увагу, що для об'єктивного твердження щодо фінансової стійкості ОЗУ необхідні такі основні умови:

по-перше, систематична злочинна діяльність корисливої спрямованості, яка з високим рівнем прогнозованості приносить протиправний дохід;

по-друге, рівень доходів від злочинної діяльності перевищує витрати учасників ОЗУ та безпосередні поточні витрати на забезпечення злочинної діяльності;

по-третє, наявність можливості здійснювати інвестиційні витрати, зокрема легалізацію доходів, отриманих за результатами злочинної діяльності й подальшого їх використання як прибуткових активів;

по-четверте, наявність доступу та змога розпоряджатись активами, сформованими у межах кримінального середовища загалом. Крім того, характеризуючи фінансову стійкість організованих злочинних угруповань як економічної, так і загальнокримінальної спрямованості, можна виокремити й факультативні ознаки: а) залучення до управління активами осіб, які володіють спеціальними знаннями й здатні ефективно їх примножувати та формувати інструменти захисту – концепція функціональної диференціації, яка передбачає відокремлення управління злочинними активами від безпосередніх виконавців кримінальних правопорушень; б) наявність доступу й можливість використання офшорних юрисдикцій для збереження доходів, отриманих за результатами злочинної діяльності; в) використання цифрових технологій для роботи з відповідними активами.

Оцінювання критерію фінансової стійкості ОЗУ має важливе значення, оскільки вказаний показник прямо корелює з можливостями організованих злочинних угруповань щодо: а) організації протидії розслідуванню; б) формування безпечної складової діяльності ОЗУ; в) можливостей створення розгалуженої системи корупційних зв'язків. З огляду на це, критерій фінансової стійкості має враховуватись у межах ризико-орієнтованого підходу від початку документування відповідних форм злочинної діяльності до постановлення остаточного судового рішення. В окремих випадках оцінювання вказаного критерію має враховуватись з метою потенційних можливостей встановлення представниками ОЗУ контролю за установами виконання покарань у разі їх засудження до позбавлення волі.

Продовжуючи, слушно звернути увагу й на інші складові стійкості організованих злочинних

угруповань як комплексної категорії. Так, одним із важливих напрямів наукового пошуку є дослідження психології ОЗУ, зокрема крізь призму психології малих груп, кримінальної психології тощо.

Аналізуючи стійкість крізь призму криміналістики та оперативно-розшукової діяльності, необхідно звернути увагу й на критерій психологічної стійкості ОЗУ. *Психологічна стійкість організованих злочинних угруповань* є інтегративною властивістю їх внутрішньої соціально-психологічної системи, що забезпечує здатність зберігати структурну цілісність, функціональну керованість і криміногенну спрямованість діяльності в умовах зовнішнього тиску, ризику викриття, внутрішніх конфліктів і ситуативних криз. Також у межах цього критерію слушно виокремити адаптивність до стресових і фрустраційних факторів, яка забезпечує можливість психологічно стійкому злочинному угрупованню можливість змінювати моделі поведінки й внутрішньої комунікації, швидко адаптувати технологічні прийоми злочинної діяльності під нові реалії без втрати керованості (наприклад, адаптація окремих норм кримінальної субкультури під нові реалії кримінального законодавства щодо можливості відмови визнавати перед працівниками правоохоронних органів свій статус для суб'єктів підвищеного злочинного впливу – «ворів у законі» з метою уникнення кримінальної відповідальності). Проведені дослідження свідчать, що рівень психологічної стійкості ОЗУ прямо корелює з таким чинником, як базова підстава для об'єднання осіб у відповідне злочинне угруповання. Зауважимо, що високий рівень психологічної стійкості демонструють ОЗУ, сформовані: а) на етнічній основі, оскільки, крім спільної для всіх учасників криміногенної спрямованості діяльності, додатковим елементом стійкості є культурні й релігійні традиції; б) на основі родинних зв'язків; в) на основі спільного проходження служби у військових формуваннях (злочинні угруповання парамілітарного типу); г) з осіб, для яких є характерною чітка особиста установка на побудову вертикальної чи горизонтальної кримінальної кар'єри. Реальне оцінювання вказаного критерію має вагомe значення як на стратегічному, так і на тактичному рівнях роботи правоохоронних органів, адже формування психологічно стійких злочинних угруповань свідчить про наявність суттєвих прогалин у роботі державних інституцій у відповідних соціальних сферах, зокрема: *по-перше*, постпенітенціарної адаптації осіб, які відбули кримінальне покарання у вигляді позбавлення волі; *по-друге*, організації психологічної підтримки й повернення до звичного способу життя осіб, які мають тривалий досвід бойових дій; *по-третє*, роботи з неформальними та іншими стійкими групами молоді тощо. Крім того, вищий рівень психологічної стійкості демонструють організовані злочинні угруповання, сформо-

вані в установах виконання покарань, що зумовлено умовами ізоляції, стійкого протистояння засуджених негативної спрямованості й адміністрації установ, особистою стійкістю учасників ОЗУ до застосування режимних заходів впливу, вищий рівень ініціації на психологічному рівні правил і норм пенітенціарної субкультури.

Не менш важливим є врахування вказаного критерію під час профілювання ОЗУ перед початком активних дій щодо документування його злочинної діяльності, адже відповідний рівень психологічної стійкості впливає на можливості й тактичні особливості реалізації окремих елементів негласної діяльності, які пов'язані з можливостями формування оперативних позицій у структурі відповідного ОЗУ чи оточення його учасників, виконання довготривалих стратегічних завдань штатними негласними працівниками та загалом можливість реалізації окремих складових кримінальної розвідки під час документування, визначення доцільності використання тактичних прийомів, спрямованих на створення конфліктних ситуацій та конфронтації у межах ОЗУ тощо. Урахування саме критерію психологічної стійкості є ключовим

під час досудового розслідування кримінальних правопорушень, вчинених організованими злочинними угрупованнями, оскільки дає змогу: а) визначити оптимальну послідовність допитів затриманих членів ОЗУ; б) зробити коректний вибір форм встановлення психологічного контакту з ними; в) змодельовати їхню поведінку під час здійснення кримінального переслідування тощо.

Висновки

Отже, зауважимо, що запропоноване дослідження не претендує на вичерпання чи всебічну характеристику поставленої проблеми, а радше має постановний характер щодо необхідності деталізованого аналізу окремих ознак організованих злочинних угруповань не лише у межах кримінального права, а й кризь призму криміналістики й теорії оперативно-розшукової діяльності у контексті виокремлення та детальної характеристики структурних елементів стійкості ОЗУ, які, крім забезпечення правильної кримінально-правової кваліфікації, впливають на організацію стратегічного й тактичного рівня здійснення кримінального переслідування.

References

- [1] Albul, S.V. (2025a). *Criminal Intelligence in the Activities of the National Police of Ukraine*. Odesa: Bukaiev Vadym Viktorovych. Retrieved from <https://surl.lujqjpt>
- [2] Albul, S.V. (2025b). Transformation of operational-search activities into criminal intelligence: domestic prospects through the prism of foreign experience. *The role and place of law enforcement agencies in the development of a democratic legal state: materials of the XVII International Scientific and Practical Internet Conference dedicated to Lawyer's Day*. (Vol. 2), (pp. 19-23). Odesa: ODUVS. Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/398202692_Transformacia_operativno-rozskukovoi_dialnosti_u_kriminalnu_rozvidku_vitciznani_perspektivi_kriz_prizmu_zarubiznogo_dosvidu_Rol_ta_misce_pравоохоронних_organiv_u_rozbudovi_demokratichnoi_pravovoi_derzav
- [3] Albul, S.V. (2026). Conceptual basis for the development of criminal intelligence in Ukraine. *Analytical and comparative law*, 1(3), 9-13. DOI: 10.24144/2788-6018.2026.01.3.1
- [4] Budik, I.M. (2025) *Crimes in the sphere of circulation of narcotic drugs, psychotropic substances, their analogues and precursors committed by criminal organizations: criminological characteristics and prevention*. Kyiv: Rule of law. Retrieved from [http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=S&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21FMT=JwU_B&S21ALL=%28%3C.%3E1%3D%21NBUV\\$%3C.%3E%29%2A%28%3C.%3EU%3DX883.9%284YKP%29711.23\\$%3C.%3E%29&Z21ID=&S21SRW=TIPVID&S21SRD=DOWN&S21STN=1&S21REF=10&S21CNR=20](http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=S&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21FMT=JwU_B&S21ALL=%28%3C.%3E1%3D%21NBUV$%3C.%3E%29%2A%28%3C.%3EU%3DX883.9%284YKP%29711.23$%3C.%3E%29&Z21ID=&S21SRW=TIPVID&S21SRD=DOWN&S21STN=1&S21REF=10&S21CNR=20)
- [5] Diachenko-Bohun, M., Homlia, L., Shkura, T., Rokotianska, V., & Orlovskiy, O. (2023). Interdisciplinarity as an innovative approach to teaching natural sciences. *Origins of pedagogical skill*, 32, 100-106. DOI: 10.33989/2075-146x.2023.32.292646
- [6] Fedchak, A.I. (2024). Theory and practice of applying proactive models of law enforcement activities. *Doctor's thesis*. Lviv. Retrieved from https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/8362/1/fedchak_2.pdf
- [7] Filipenko, A.S. (2018). Interdisciplinary methodology: basic principles. *International relations, part Economic sciences*, 13, 7-13. Retrieved from http://iir.univ.kiev.ua/index.php/lec_n/article/view/3283/2959
- [8] Kolot, A.M. (2014). Interdisciplinary approach as a dominant factor in the development of economic science and educational activities. *Social Economics*, 1-2, 76-83. Retrieved from http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&_S21P03=FILA=&_S21STR=se_2014_1-2_15

- [9] Kravchenko, M.O., & Leontovska, M.A. (2022). Approaches to assessing the financial stability of innovatively active enterprises. *Economic Bulletin of the National Technical University of Ukraine "Kyiv Polytechnic Institute"*, 24, 93-98. DOI: 10.20535/2307-5651.24.2022.274831
- [10] Okolit, O.V., & Vozniuk, A.A. (2025). *Criminal liability for the creation of a criminal organization or criminal community and participation in them: problems of theory and practice*. Kyiv: Rule of law. Retrieved from <https://elar.navs.edu.ua/server/api/core/bitstreams/b519a62b-5bf5-446e-8ff7-7d47d66ec019/content>
- [11] Sevruk, V.H. (2022). *Counteraction to crimes committed by organized groups and criminal organizations formed on an ethnic basis: theory and practice*. Kyiv: Lyudmila. Retrieved from <https://jurkniga.ua/contents/protidiya-zlochynam-shcho-vchinyayutsya-organizovanymi-grupami-i-zlochinnimi-organizatsiyami-yaki-sformovani-na-etnichniy-osnovi-teoriya-ta-praktika.pdf?srltid=AfmBOooXfMMFREQXycalDh2VOxIZW0bzxjPylZ30cZ5TynTsv5TtOFZ9>
- [12] Tsekhan, D.M. (2021). *Operational and investigative counteraction to crime in places of deprivation of liberty*. Odesa: Legal Literature. Retrieved from <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/236f4a78-7048-4264-ab7c-e792aeb74210/content>
- [13] Tsekhan, D.M., & Yelkhin, O.V. (2023). Typical models of income generation based on the results of organized criminal activity of a general criminal orientation. *South Ukrainian Legal Journal*, 1, 118-123. DOI: 10.32850/sulj.2023.1.21
- [14] Vozniuk, A.A. (2014) Current issues of determining the stability of criminal organizations. *Legal Journal of the National Academy of Internal Affairs*, 1, 28-39. Retrieved from <https://elar.navs.edu.ua/server/api/core/bitstreams/8f01fb6e-fa79-4a94-9e80-0ec633835e20/content>
- [15] Yepintsev, P.S. (2023). *Organized crime in Ukraine: phenomenon, determination, prevention*. Odesa: Yurydika. Retrieved from <https://surl.li/ikrftb>

Список використаних джерел

- [1] Албул С. В. Кримінальна розвідка у діяльності Національної поліції України : наук. концепція. Одеса : Букаєв Вадим Вікторович, 2025. 32 с. URL: <https://surl.lu/jqjypt>
- [2] Албул С. В. Трансформація оперативно-розшукової діяльності у кримінальну розвідку: вітчизняні перспективи крізь призму зарубіжного досвіду. *Роль та місце правоохоронних органів у розбудові демократичної правової держави* : матеріали XVII Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., присвяч. Дню юриста (Одеса, 7 жовт. 2025 р.). Одеса : ОДУВС, 2025. Т. 2. С. 19–23. URL: https://www.researchgate.net/publication/398202692_Transformacia_operativno-rozshukovoi_dialnosti_u_kriminalnu_rozvidku_vitcznani_perspektivi_kriz_prizmu_zarubiznogo_dosvidu_Rol_ta_misce_pravoohoronnih_organiv_u_rozbudovi_demokratichnoi_pravovoi_derzav
- [3] Албул С. В. Концептуальні засади становлення кримінальної розвідки в Україні. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2026. № 1. Ч. 3. С. 9–13. DOI: 10.24144/2788-6018.2026.01.3.1
- [4] Будік І. М. Злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів, що вчиняють злочинні організації: кримінологічна характеристика і запобігання : монографія. Київ : Норма права, 2025. 272 с. URL: [http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=S&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21FMT=JwU_B&S21ALL=%28%3C.%3E%3D%21NBUV\\$%3C.%3E%29%2A%28%3C.%3EU%3DX883.9%284YKP%29711.23\\$%3C.%3E%29&Z21ID=&S21SRW=TIPVID&S21SRD=DOWN&S21STN=1&S21REF=10&S21CNR=20](http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=S&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21FMT=JwU_B&S21ALL=%28%3C.%3E%3D%21NBUV$%3C.%3E%29%2A%28%3C.%3EU%3DX883.9%284YKP%29711.23$%3C.%3E%29&Z21ID=&S21SRW=TIPVID&S21SRD=DOWN&S21STN=1&S21REF=10&S21CNR=20)
- [5] Дяченко-Богун М., Гомля Л., Шукура Т., Рокотянська В., Орловський О. Міждисциплінарність як інноваційний підхід при викладанні природничих наук. *Витоки педагогічної майстерності*. 2023. Вип. 32. С. 100–106. DOI: 10.33989/2075-146x.2023.32.292646
- [6] Федчак А. І. Теорія та практика застосування проактивних моделей правоохоронної діяльності : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.09. Львів, 2024. 598 с. URL: https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/8362/1/fedchak_2.pdf
- [7] Філіпенко А. С. Міждисциплінарна методологія: базові принципи. *International relations, part Economic sciences*. 2018. № 13. С. 7–13. URL: http://iir.univ.kiev.ua/index.php/ec_n/article/view/3283/2959
- [8] Колот А. М. Міждисциплінарний підхід як домінанта розвитку економічної науки та освітньої діяльності. *Соціальна економіка*. 2014. № 1–2. С. 76–83. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&S21P03=FILA=&S21STR=se_2014_1-2_15
- [9] Кравченко М. О., Леонтовська М. А. Підходи до оцінювання фінансової стійкості інноваційно-активних підприємств. *Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»*. 2022. № 24. С. 93–98. DOI: 10.20535/2307-5651.24.2022.274831
- [10] Околіт О. В., Вознюк А. А. Кримінальна відповідальність за створення злочинної організації чи злочинної спільноти та участь у них: проблеми теорії і практики : монографія. Київ : Норма

- права, 2025. 324 с. URL: <https://elar.navs.edu.ua/server/api/core/bitstreams/b519a62b-5bf5-446e-8ff7-7d47d66ec019/content>
- [11] Севрук В. Г. Протидія злочинам, що вчиняються організованими групами і злочинними організаціями, які сформовані на етнічній основі: теорія та практика: монографія. Київ: Людмила, 2022. 1092 с. URL: <https://jurkniga.ua/contents/protidiya-zlochynam-shcho-vchinyayutsya-organizovanimi-grupami-i-zlochinnimi-organizatsiyami-yaki-sformovani-na-etnichniy-osnovi-teoriya-ta-praktika.pdf?srsId=AfmBOoXfMMFreqXycalDh2VOxlZW0bzxjPylZ30cZ5TynTsv5tOFZ9>
- [12] Цехан Д. М. Оперативно-розшукова протидія злочинності у місцях позбавлення волі: монографія. Одеса: Юрид. літ., 2021. 296 с. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/236f4a78-7048-4264-ab7c-e792aeb74210/content>
- [13] Цехан Д. М., Єлхін О. В. Типові моделі формування доходів за результатами організованої злочинної діяльності загальнокримінальної спрямованості. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2023. № 1. С. 118–123. DOI: 10.32850/sulj.2023.1.21
- [14] Вознюк А. А. Актуальні питання визначення стійкості злочинних об'єднань. *Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ*. 2014. № 1. С. 28–39. URL: <https://elar.navs.edu.ua/server/api/core/bitstreams/8f01fb6e-fa79-4a94-9e80-0ec633835e20/content>
- [15] Єпринцев П. С. Організована злочинність в Україні: феномен, детермінація, запобігання: монографія. Одеса: Юридика, 2023. 559 с. URL: <https://surl.li/ikrftb>

TSEKHAN Dmytro

Doctor of Law, Professor, Head of the Department of Operational-Investigative and Police Activities of the National University «Odesa Law Academy»

65009, 23 Fontanska St., Odessa, Ukraine

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6503-6985>;

YATSKEVYCH Ruslan

Doctor in the Field of Law, First Deputy Head of the Department of Internal Security of the National Police of Ukraine

01601, 10 Akademika Bohomoltsa St., Kyiv, Ukraine

ORCID: <https://orcid.org/0009-0008-9352-7077>

The Stability of Organized Criminal Groups as an Interdisciplinary Category

Abstract. The article identifies the problem of analysing the stability of organized crime groups as an interdisciplinary category. The main provisions of program documents on strategic directions for combating organized crime are outlined in the thesis. The legal and institutional results of the implementation of the specified program documents at the current stage are highlighted. It is emphasized that the content of the relevant program documents emphasizes the importance and relevance of the actual scientific support for the applied implementation of their functions by law enforcement agencies in this area of work. Attention is drawn to the stability of organized crime groups as a category that requires analysis through the prism of the application of an interdisciplinary approach. The theoretical and methodological basis for studying the issues raised is outlined. The main provisions on the application of an interdisciplinary approach in scientific research are analysed, and its main features are also determined within the methodology of modern science. It is emphasized that stability as a relevant category characterizing organized criminal groups was understood mainly through the prism of criminal law, and the existing definitions of stability recorded in documents that have a prejudicial significance for subjects of criminal prosecution do not meet the needs of the sciences of the criminal law cycle, since they cannot be applied to individual forms of organized criminal groups in modern conditions. In the context of the analysis of the problem, a definition of the financial stability of organized criminal groups was formulated and the conditions that characterize them as stable entities from a financial point of view were determined. The directions of using the results of financial stability during criminal prosecution were outlined. In addition, the author's definition of the psychological stability of such groups during criminal prosecution was formulated. Criminal groups for which this indicator is quite high were identified. The main directions of using data on psychological stability at the strategic and tactical levels of criminal prosecution were outlined.

Keywords: organized crime; organized criminal groups; resilience; financial resilience; psychological resilience; covert measures; criminal prosecution; pre-trial investigation; strategic and tactical planning of criminal prosecution.